نفت و انرژی

عبور صنعت نفت از چالش‌های تحریمی با اتکا به توان داخلی

وزیر نفت گفت: صنعت نفت در سال‌های سخت تحریم توانست به خودکفایی کامل در حوزه‌های توسعه و تولید برسد، موفقیتی که نتیجه تلاش مستمر کارشناسان، متخصصان و جوانان ایرانی است و با تکیه بر منویات امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری، مسیر خوداتکایی به دست دنبال شده است.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، محسن پاکنژاد چهارشنبه (۱۴ خرداد) در حاشیه سی‌وششمین سالگرد ارتحال امام خمینی(ره) با تأکید بر باور راسخ صنعت نفت به تحقق خوداتکایی واقعی اظهار کرد: در سال‌هایی که صنعت نفت تحت سنگین‌ترین تحریم‌های ظالمانه غرب قرار داشت، کارشناسان، متخصصان و جوانان ایرانی توانستند در حوزه‌های مختلف به خودکفایی برسند. این شرایط فرصتی را فراهم کرد تا توانمندی‌های کارشناسان صنعت نفت به منصه ظهور برسد و امروز در وضعیتی قرار داریم که همه حوزه‌های توسعه و تولید به‌دست کارشناسان و شرکت‌های توانمند ایرانی اداره می‌شود. وی با بیان اینکه حضرت امام خمینی(ره) همواره بر خودکفایی تأکید داشتند و مقام معظم رهبری نیز بارها در فرمایشات خود بر این موضوع تصریح کرده‌اند، افزود: این رویکرد، چراغ راه ما در صنعت نفت است و به باور من، همکاران ما در دیگر حوزه‌ها نیز همین مسیر را با جدیت دنبال می‌کنند.

گام وزارت نفت در تسریع و تسهیل قراردادهای توسعه‌ای

وزیر نفت با اشاره به برگزاری رویداد «تحول در سرمایه‌گذاری و توسعه در بالادست نفت و گاز ایران» در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری و شعار سال مبنی بر «سرمایه‌گذاری برای تولید» تصریح کرد: در این رویداد، بیش از ۱۳۰ میلیارد دلار فرصت سرمایه‌گذاری در قالب بسته‌های سرمایه‌گذاری ارائه شد تا شرکت‌های ایرانی و خارجی بتوانند با بهره‌گیری از ساختارهای قراردادی تعریف‌شده در صنعت نفت، در این طرح‌ها مشارکت کرده و از این فرصت بهره‌مند شوند. پاکنژاد با تأکید بر لزوم توجه به حوزه سرمایه‌گذاری مردمی اظهار کرد: تمام تمرکز و توجه ما معطوف به این حوزه است و طبیعتاً بهره‌گیری از سرمایه‌های مردمی که از حجم قابل توجهی برخوردار است، به‌عنوان یکی از اولویت‌های صنعت نفت مطرح است. در این زمینه، راهکارهایی تدوین شده که می‌تواند فرآیند جذب سرمایه و مشارکت مردم را تقویت کند. وی با اشاره به تدوین چارچوب‌هایی برای تسهیل فرآیند انعقاد قراردادها گفت: حضرت آقا اواسط پارسال تأکید فرمودند که باید زمان انعقاد قراردادها کاهش یابد و این فرآیند تسهیل شود. خوشبختانه این فرمایش به‌عنوان رهنمودی راهگشا برای ما عمل کرد و امروز به نتیجه رسیده‌ایم. پیش‌تر فرآیند انعقاد برخی قراردادها تا بیش از سه سال به طول می‌انجامید، اما با جمع‌بندی‌های انجام‌شده و مصوبه‌هایی که در دولت و شورای اقتصاد به تصویب رسید، این زمان به کمتر از ۹ ماه کاهش یافته است؛ این یکی از اقدام‌های مهمی است که در پی فرمایشات مقام معظم رهبری در صنعت نفت دنبال شد و اکنون به ثمر نشسته است.

سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلاری پتروشیمی‌ها برای خاموشی مشعل‌ها

مدیر اچ‌اس‌ئی شرکت ملی صنایع پتروشیمی با تأکید بر نقش این صنعت در کاهش آلایندگی مشعل‌سوزی، از سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلاری پتروشیمی‌ها برای جمع‌آوری گازهای مشعل در بالادست و تدوین سند راهبردی مدیریت کاهش مشعل‌سوزی خبر داد و گفت: صنعت پتروشیمی با اجرای ۱۵ طرح فعال برای بازیابی گازهای مشعل و پایش مستمر کربن، پیشرو در رعایت الزامات زیست‌محیطی و مدیریت انتشار کربن است.

به گزارش زمان به نقل از شانا، داود عمادی با اشاره به سهم اندک ۸ تا ۹ درصدی صنعت پتروشیمی از آلایندگی مشعل‌سوزی در صنعت نفت به دلیل حفظ شرایط ایمن واحدها بر نقش صنعت پتروشیمی در جمع‌آوری گازهای مشعل تأکید و بیان کرد: صنعت پتروشیمی حدود ۵ میلیارد دلار برای جمع‌آوری گازهای مشعل در بالادست برای تأمین خوراک پتروشیمی‌ها سرمایه‌گذاری کرده است؛ شرکت‌های پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج فارس، پالایش گاز هویزه خلیج فارس، دهلران و پتروشیمی مارون شرکت‌هایی هستند که در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

وی با تشریح به برنامه چندساله خاموشی مشعل‌ها افزود: ۵۹ مشعل منطقه شرق کارون با تکمیل طرح جمع‌آوری گازهای مشعل ازسوی شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس، جمع‌آوری می‌شوند که ۹ مشعل تاکنون خاموش شده است.

همچنین ایجاد بستر لازم برای سرمایه‌گذاری صنعت پتروشیمی در جمع‌آوری مشعل‌های شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی در عملویه با هدف تأمین خوراک صنعت پتروشیمی در دست اقدام است.

معاون اول رئیس‌جمهور مطرح کرد:

بروکراسی بزرگترین مانع فعالیت‌های بخش صنعتی

معاون اول رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه آزاد دادن مردم بویژه در صدور مجوزها و معطل گذاشتن سرمایه‌ها نمونه بارز فساد است، گفت: فساد تنها یک امر فیزیکی نیست و از فسادهای نرم و مکتوب که مانع رشد اقتصادی کشور است، غفلت می‌کنیم.

به گزارش سرویس اقتصادی زمان، محمدرضا عارف معاون اول رئیس‌جمهور در جلسه شورای معاونین سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) با اشاره به اینکه شعارهای «توسعه بدون کربن و پلاستیک» از سوی کشورهای توسعه یافته، خیرخواهانه و محیط زیستی نیست، خاطرنشان کرد: همان کسانی که آلودگی‌های وحشتناک محیط زیستی ایجاد کردند، قیم محیط زیست شده‌اند و پس از بهره‌گیری خود از تمام منابع طبیعی برای افزایش تولید اقتصادی، مباحث گازهای گلخانه‌ای و گرم شدن زمین اهمیت یافت تا از توسعه کشورهایی متکی به کربن و نفت جلوگیری کنند. معاون اول رئیس‌جمهور به ظرفیت‌ها و امکانات خدادادی و طبیعی کشور اشاره و تصریح کرد: ایران تمامی عناصر طبیعی جدول مندلیف را به صورت کامل دارد که کمتر کشور از چنین مزیت خدادادی برخوردار است و امروز با وجود مشکلات، خودمان با عزت در خصوص منابع طبیعی کشوری تصمیم‌گیری می کنیم و در حالی که می‌بینیم اولین تهدید رئیس‌جمهور آمریکا در قبال اوکراین منابع معدنی و طبیعی این کشور است و ما به عنوان نسل اول انقلاب تحقیرها نسبت به ملت ایران را در زمان پیش از پیروزی انقلاب اسلامی فراموش نمی‌کنیم. وی با بیان اینکه امروز دیگر دولت‌ها به صنایع فولادی و معدنی دیکته نمی‌کنند و با تاکید بر ضرورت جلوگیری از راهبرد مونتاژکاری و خام‌فروشی در بخش‌های صنعتی و معدنی، ادامه داد: روند همکاری صنعت و دانشگاه را با بخشنامه در اوایل انقلاب دنبال کردیم که امروز به خوبی در کشور اهمیت این موضوع جا افتاده است و از طرفی نیز بخش‌های تحقیق و توسعه دیگر زینتی نیستند و به درستی در مسیر کمک به بخش‌های صنعتی و معدنی خود قرار گرفته‌اند. عارف با تاکید بر اینکه بروکراسی بزرگترین مانع فعالیت‌های بخش معدن و صنعت است و باید به ابتکارات و خلاقیت‌ها میدان دهیم، تصریح کرد: ثبت سفارش برای یک شرکت در عرض چند روز انجام می‌شود اما شرکت دیگر برای ماه‌ها برای ثبت سفارش کالاهای مورد نظر خود منتظر می‌ماند که باید چنین بروکراسی از بین برود البته به قانونگذار نیز باز می‌گردد چراکه تدوین قوانین حجیم نشانگر سواد است و باید در چندین صفحه قوانین نوشته شوند تا نشانگر اقدامات مثبت و خوب باشد. معاون اول رئیس‌جمهور تاکید کرد: بخشی از نارسایی‌های موجود ناشی از نظام بروکراتیک است. عارف با اشاره به کارشناسان دلسوز و برجسته در وزارت صنعت، معدن و تجارت، ادامه داد: وزارت صمت همواره در کشور پیشتاز بوده است از ایمیدرو نیز چنین انتظاری داریم و مطمئن هستیم با وجود چنین کارشناسان برجسته‌ای اکثر مشکلات این سازمان قابل حل است و نیاز به مجوزهای بالاتر نداریم البته معتقدیم مشکلات بخش صنعت و معدن دائمی است که باید با وجود چنین کارشناسان خبره‌ای به صورت دائمی حل شود. معاون اول رئیس‌جمهور رفع موانع را مهم‌ترین عامل بر سر راه فعالیت بخش معدن در کشور دانست و گفت: باید با از مانع‌تراشی‌ها جلوگیری و با صدور مجوزها همانند مجوزهای محیط زیستی تسهیل شود و باید سازمان حفاظت محیط زیست راهکارهای صدور مجوزها را پیش پای بخش صنعت و معدن قرار دهد تا این دو بخش مهم بتوانند به اقتصاد کشور کمک کنند. عارف با بیان اینکه حکمرانی واحد در بخش معدن وجود ندارد، خاطرنشان کرد: دولت آمادگی دارد در زمینه صدور مجوزها که یک وسیله نظم دادن به فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی، صنعتی و معدنی است، کمک کند چراکه برای اغاز به کار واحدهای معدنی و صنعتی گرفتن مجوز هدف می‌شود و پس از آن هر اتفاقی مشروعیت می‌یابد که زمینه‌ساز فساد است. معاون اول رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه آزاد دادن مردم بویژه در صدور مجوزها و معطل گذاشتن سرمایه‌ها نمونه بارز فساد است، گفت: فساد تنها یک امر فیزیکی نیست و از فسادهای نرم و مکتوب که مانع رشد اقتصادی کشور است، غفلت می‌کنیم و هر هفتم پیشرفت بیان کرد: باید به گونه‌ای عمل شود که سهم رشد بخش معدن در برنامه هشتم پیشرفت دو برابر شود.

انتقال دبیرخانه تحقق شعار سال از سازمان برنامه به وزارت اقتصاد

معاون وزیر اقتصاد گفت: در مصوبه دولت، وزارت اقتصاد برای نخستین‌بار به‌عنوان دبیرخانه تحقق شعار سال تعیین شده است. در سال‌های گذشته سازمان برنامه‌وبودجه کشور این مسئولیت را برعهده داشت.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، هادی محاجی معاون وزیر اقتصاد و رئیس مرکز اطلاعات مالی با گلایه از برخی دستگاه‌های حاکمیتی، لزوم اجرای «برنامه اقدام» موضوع مواد ۲ تا ۶ آیین‌نامه اجرایی قانونی مبارزه با پولشویی را در رفع آسیب‌های فرآیندی و زیرساختی مستعد ظهور و بروز فساد متذکر شد و عنوان کرد: اگر تعاملات کاری پرخطر را حذف نکنیم علاوه بر اینکه مردم را به دلیل عدم شناخت کافی از قوانین و مقررات گرفتار شبکه‌های فساد و پولشویی می‌کنیم عملاً نمی‌توانیم جلوی زایش و پرورش سرچشمه‌های فساد را بگیریم و تکرار رویه‌ها و تجربه‌های ناکارآمد گذشته در مبارزه با فساد یک اشتباه پرهزینه است. دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم، در شرکت‌های صوری را مشکل ریشه‌دار چندین و چندساله در کشور برشمرد و با ابراز تأسف افزود: من این معضل را به یک بیماری تشبیه می‌کنم؛ بیماری که ویروس آن سال‌ها پیش به بدنه اقتصاد کشور وارد شده و خسارت‌های بسیار زیادی هم ببار آورده است. به گفته این مقام مسئول، اثرات این بیماری فقط به بحث فرارهای مالیاتی محدود نمی‌شود و در چند سال اخیر، پای شرکت‌های صوری به سایر جرایم منشأ پولشویی و حتی تأمین مالی اقدامات تروریستی نیز باز شده است. رئیس مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی با اشاره به کلاهبرداری‌های کلان شرکت‌های صوری با سوءاستفاده از هویت افراد کم‌بضاعت گفت: اگر از دید تخصصی نگاه کنیم، من قبل از اینکه بخواهم به مردم هشدار بدهم که فریب این‌گونه شرکت‌ها را نخورند، به سراغ دستگاه‌های حاکمیتی می‌روم که چرا اصرار بر اجرای فرآیندها و رویه‌هایی دارید که اثبات شده، راه فرار را برای مفسدان و پولشویان باز می‌گذارند! دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم تصریح کرد: ما بارها ظرفیت‌های قانون مبارزه با پول‌شویی، از جمله ممنوعیت تعامل‌های کاری پرخطر را برای دستگاه‌های مختلف اعلام و تأکید کرده‌ایم، باید جلوی هر خدمت و فرآیندی که پرخطر بودن آن اثبات شده، گرفته شود. رئیس مرکز اطلاعات مالی در عین حال یادآور شد: البته مردم باید خیلی هشیار باشند زیرا این یک واقعیت است که فرصت‌طلبان و مفسدانی وجود دارند که از عدم آگاهی و وقوف مردم نسبت به قوانین و جرایم، استفاده کرده و از هویت آنها در جهت منافع نامشروع خود سوءاستفاده می‌کنندوی افزود: قطعاً مردم باید با دقت و مطالعه کامل حتی در مورد نزدیکان خودشان، به فعالیت‌های اقتصادی وارد شوند، زیرا موارد زیادی وجود دارد که افراد به دلیل اعتماد به دوستان و آشنایانی که فریب افراد شیاد را خورده بودند، به قربانیان سوءاستفاده از هویتشان تبدیل‌شده‌اند. رئیس مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: پیام من به مردم این است که هرجایی با یک پول یادآورده مواجه شدند، به آن شک کنند؛ آخر مگر می‌شود، در ازای دریافت کد ملی، ماهانه رقم‌هایی به کسی پرداخت شود؟ وی افزود: هرجایی که سود بادآورده‌ای وجود دارد، قطعاً یک تخلف هم در حال رخ دادن است؛ این املی است که اگر به آن توجه کنیم وارد بازی کثیف مفسدان نخواهیم شد. دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم به مصادیقی از این‌سوءاستفاده‌ها اشاره کرد و گفت: در حال حاضر چند هزار پرونده در دست بررسی داریم که افراد بی‌بضاعت مستمری‌بگیر دستگاه‌های حمایتی، مدیرعامل یا عضو هیئت‌مدیره شرکت‌هایی شده‌اند که به نحوی در جرایم منشأ پولشویی و پولشویی دخیل بوده‌اند. وی افزود: دراین‌ارتباط، حتی با پرونده‌های سوءاستفاده چند صد هزار میلیارد تومانی مواجهیم که هم بار برای بدنه دستگاه قضایی کشور بوده و هم برای فرنالبان، مشکل جدی ایجاد کرده است. معاون وزیر اقتصاد در پایان، از دستگاه قضایی و سایر دستگاه‌های نظارتی خواست تا به ظرفیت‌های قانونی مبارزه با پولشویی که از جنس مبارزه پیشینی و پیشگیرانه با فساد است توجه بیشتری نمایند و از این قانون برای تغییر ریل در شیوه‌های مبارزه با فساد استفاده کنند.

هشدار معاون وزیر اقتصاد درباره فروش و اجاره هویت

دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم به مردم هشدار داد که فروش و اجاره هویت به اشخاص دیگر، آنها را گرفتار جرم پولشویی و یا یکی از جرایم منشأ پولشویی نظیر فرار مالیاتی خواهد کرد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، هادی خانی معاون وزیر اقتصاد و رئیس مرکز اطلاعات مالی با اشاره از برخی دستگاه‌های حاکمیتی، لزوم اجرای «برنامه اقدام» موضوع مواد ۲ تا ۶ آیین‌نامه اجرایی قانونی مبارزه با پولشویی را در رفع آسیب‌های فرآیندی و زیرساختی مستعد ظهور و بروز فساد متذکر شد و عنوان کرد: اگر تعاملات کاری پرخطر را حذف نکنیم علاوه بر اینکه مردم را به دلیل عدم شناخت کافی از قوانین و مقررات گرفتار شبکه‌های فساد و پولشویی می‌کنیم عملاً نمی‌توانیم جلوی زایش و پرورش سرچشمه‌های فساد را بگیریم و تکرار رویه‌ها و تجربه‌های ناکارآمد گذشته در مبارزه با فساد یک اشتباه پرهزینه است. دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم، شرکت‌های صوری را مشکل ریشه‌دار چندین و

مدیریت انرژی به استان‌ها سپرده می شود

وزیر صنعت، معدن و تجارت از توافق با وزارت نیرو برای کاهش نارسایی‌ها و واگذاری مدیریت انرژی به استان‌ها خبر داد و گفت: صنایع سنگین باید نیروگاه اختصاصی داشته باشند و شب‌ها هیچ محدودیتی در تأمین برق نخواهد داشت.

به گزارش زمان به نقل از تسنیم، وزیر صمت در نشست با فعالان اقتصادی کردستان ضمن ارائه گزارشی از برنامه‌های صنعتی، معدنی و تجاری کشور، از صدور کالا با تعرفه‌های ترجیحی به کشورهای منطقه خبر داد و از برنامه‌ریزی برای حل نارسایی‌های انرژی و فعال‌سازی معادن غیرفعال استان کردستان سخن گفت. سیدمحمد اتابک با اشاره به موقعیت خاص استان کردستان، گفت: این استان از نظر موقعیت ژئواستراتژیک، هم‌مرزی با عراق و منابع آبی نسبتاً مطلوب، دارای ظرفیت‌های فراوان است، اما متأسفانه در بخش اقتصادی با جایگاه واقعی خود فاصله دارد. وی با تأکید بر اینکه تمرکز اصلی استان تاکنون بر کشاورزی بوده و در این بخش از میانگین کشور بالاتر است، اظهار کرد: در حوزه صنعت و معدن، علی‌رغم ظرفیت‌های بالا، هنوز بهره‌برداری مناسب صورت نگرفته است. اتابک کشاورزی را مزیت استان دانست و بر ایجاد صنایع غذایی و فرآوری تاکید کرد وافزود: باید توسعه صنایع کشاورزی به‌ویژه با توجه به موقعیت شهرک‌های صنعتی در اولویت قرار گیرد. وی با اشاره به تشکیل شورای عالی معادن و تفویض اختیارات به شورای استانی، ادامه داد: به این ترتیب استان نیرو باید با توجه به پتانسیل موجود برای معادن راکد و غیرفعال تصمیم بگیرد. در بخش انرژی، وزیر صنعت، معدن و تجارت از توافق با وزارت نیرو برای کاهش نارسایی‌ها و واگذاری مدیریت انرژی به استان‌ها خبر داد و یادآور شد: صنایع سنگین باید نیروگاه اختصاصی داشته باشند و شب‌ها هیچ محدودیتی در تأمین برق وجود نخواهد داشت.

ناامیدی جوانان از وعده‌های مسکن در بحران جمعیتی

آرین فضلی

با وجود در اختیار داشتن بیش از ۱.۸ میلیون هکتار زمین دولتی، واگذاری زمین به مردم در سال ۱۴۰۳ به ۱۶ هزار قطعه کاهش یافت، ۷۷ درصد کمتر از سال قبل. این عقب‌گرد جدی، سیاست‌های جمعیتی را با اخلال روبه‌رو کرده و پرسشی جدی را پیش می‌کشد: زمین مهم‌تر است یا خانواده‌ای که باید روی آن ساخته شود؟

در کشوری که بحران ازدواج و فرزندآوری به دغدغه‌ای ملی تبدیل شده، یک عامل حیاتی هنوز در عمل نادیده گرفته می‌شود: مسکن. پایه‌ای‌ترین نیاز برای تشکیل خانواده و یکی از ارکان اصلی موفقیت هر سیاست جمعیتی است؛ در شرایطی که قیمت زمین تا ۷۰ درصد از هزینه مسکن را تشکیل می‌دهد و قانون جوانی جمعیت صراحتاً بر واگذاری زمین تأکید دارد، واگذاری زمین برای ساخت مسکن، تنها یک اقدام اقتصادی نیست، بلکه ابزاری بنیادین برای تقویت خانواده، ایجاد ثبات اجتماعی، و تحقق سیاست‌های جوانی جمعیت است. طبق گزارش‌های رسمی، سازمان ملی زمین و مسکن بیش از یک میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار زمین دولتی در اختیار دارد؛ اما در سال ۱۴۰۳، تنها ۱۶ هزار قطعه زمین به مردم واگذار شده در حالی که این عدد در سال ۱۴۰۲، ۷۰ هزار قطعه بوده است. این کاهش ۷۷ درصدی، نه فقط یک عقب‌گرد اجرایی، بلکه یک شکست راهبردی در اجرای سیاست‌های کلان جمعیتی است. با این‌حال، پروژه‌های واگذاری زمین به مردم، به‌ویژه در قالب طرح نهضت ملی مسکن، با موانع جدی مالی و اجرایی مواجه شده‌اند. وزارت راه اعلام کرده برای آماده‌سازی هر قطعه زمین، حدود ۲۰۰ میلیون تومان هزینه لازم است؛ یعنی اجرای طرح، به ۲ تا ۳ همت اعتبار نیاز دارد. اعتباری که هنوز تأمین نشده است. نتیجه این وضعیت، چیزی جز افزایش بی‌اعتمادی عمومی، فرسایش امید اجتماعی، و تعمیق شکاف بین دولت و مردم نیست. با وجود وعده‌های متعدد برای تأمین زمین جهت ساخت مسکن، آمارها نشان می‌دهند که روند واگذاری زمین در سال ۱۴۰۳ با کاهش شدید و نگران‌کننده‌ای مواجه شده است. مرضیه وحید دستجردی، دبیر ستاد ملی جمعیت، صراحتاً اعلام کرده است: «در سال ۱۴۰۲ حدود ۷۰ هزار قطعه زمین واگذار شده بود، اما در سال ۱۴۰۳ این رقم به حدود ۱۶ هزار قطعه کاهش یافته است». این روند، انتظار مردم بی‌پاسخ مانده و واگذاری زمین در این مقیاس، پاسخگوی حجم تقاضا کنندگان نیست.» این آمار نشان می‌دهد که واگذاری زمین در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال قبل، بیش از ۷۷ درصد کاهش یافته است؛ آن هم در شرایطی که بیش از یک میلیون نفر در طرح نهضت ملی مسکن ثبت‌نام کرده‌اند. دولت زمین دارد، مردم متقاضی هستند، اما طرح در مرحله اجرا قفل شده است. این ارقام نشان می‌دهد که علی‌رغم ثبت‌نام گسترده و وجود ظرفیت قانونی و اجرایی، روند واگذاری زمین قفل شده است؛ قفلی که اگر باز نشود، سیاست‌های جمعیتی نیز از حرکت بازمی‌مانند. مسکن، صرفاً یک سقف نیست؛ زیربنای اعتماد و توان تصمیم‌گیری برای آینده است. زمین ← مسکن ← خانواده ← جمعیت؛ این زنجیره حیاتی اگر در نقطه اول آن متوقف بماند، بقیه مسیر نیز فرو می‌ریزد. طبق آمار رسمی، سهم زمین از قیمت تمام‌شده مسکن در کشور به حدود ۷۰ درصد می‌رسد، و در تهران این سهم به ۵۵.۸ درصد افزایش یافته است. این یعنی گرانی مسکن در ایران، بیشتر از آنکه به هزینه ساخت مربوط باشد، به هزینه زمین گره خورده است. در واقع، زمین، گلوگاه اصلی بحران مسکن و در نتیجه بحران خانواده است. در همین حال، سازمان ملی زمین و مسکن بیش از ۱ میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار زمین در اختیار دارد و طبق تکلیف کارشناسان، واگذاری تنها ۶ درصد از این اراضی می‌تواند بخش بزرگی از نارسایی ۷ میلیون واحدی مسکن کشور را حل کند. در همین زمینه، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی نیز با اشاره به حجم عظیم اراضی دولتی گفته بود: «ما زمین ملی زمین و مسکن دو برابر مساحت زمین‌های مسکونی کل کشور، زمین‌های خالی در اختیار داریم. اگر فقط ۳۰۰ هزار هکتار از این اراضی به مردم واگذار شود، مشکل مسکن حل خواهد شد.» اما طبق اعلام وزارت راه و شهرسازی، آماده‌سازی هر قطعه زمین حدود ۲۰۰ میلیون تومان هزینه دارد، و اجرای کامل طرح به ۲ تا ۳ همت اعتبار نیاز دارد—مبلغی که هنوز تأمین نشده‌اند. نکته مهم‌تر آن‌که دولت بارها اعلام کرده هدف آن، واگذاری زمین به دو میلیون متقاضی تا پایان سال ۱۴۰۴ است. در حالی‌که کمتر از ۱۰ درصد این هدف در سال‌های ابتدایی محقق شده است. در نتیجه، وعده‌های بزرگ، زیر بار هزینه‌های اجرایی کوچک، عملاً از کار افتاده‌اند. با اینکه سازمان ملی زمین و مسکن زمین کافی در اختیار دارد، اما پیش‌نیازهای ساده‌ای مانند زیرساخت، الحاق شهری و منابع مالی، مانع تحقق اهداف شده‌اند. در سیاست‌گذاری عمومی، آنچه مردم را به مشارکت و همراهی ترغیب می‌کند، نه فقط خود وعده‌ها، بلکه عملی شدن آنهاست. طرح‌هایی مثل واگذاری زمین برای ساخت مسکن، مخصوصاً وقتی با عنوانی چون «جوانی جمعیت» یا «نهضت ملی مسکن» همراه می‌شوند، به‌سرعت تبدیل به نماد اعتماد یا بی‌اعتمادی عمومی خواهند شد. بی‌اعتمادی فقط در ذهن نمی‌ماند؛ به رفتار اجتماعی تبدیل می‌شود: جوانانی که از تصمیم به ازدواج منصرف می‌شوند؛ خانواده‌هایی که فرزند دوم یا سوم را به تعویق می‌اندازند؛ مهاجرت معکوس از شهرهای کوچک به کلان‌شهرها برای یافتن مسکن استجاری؛ رشد پدیده حاشیه‌نشینی و خانه‌های ناپایدار. با این وجود، آمار رسمی از واگذاری‌ها سقوطی معنادار را نشان می‌دهد؛ چیزی که مرضیه وحید دستجردی، دبیر ستاد ملی جمعیت نیز نتوانست آن را نادیده بگیرد: «با وجود ثبت‌نام گسترده مردم، عملیاتی شدن طرح بسیار محدود بوده و اقدامات اجرایی، متوقف بر تأمین منابع مالی شده است. با این روند، انتظار مردم بی‌پاسخ مانده و واگذاری زمین در این مقیاس، پاسخگوی حجم تقاضا کنندگان نیست.» قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، واگذاری زمین را یکی از ابزارهای عملی برای تقویت بنیان خانواده معرفی می‌کند. اما وقتی زمین واگذار نمی‌شود، این قانون به شعاری روی کاغذ بدل می‌شود. سیاست جمعیتی بدون زیرساخت، سیاستی شکست‌خورده است. وقتی قانون وجود دارد، مردم ثبت‌نام کرده‌اند، زمین در اختیار دولت است، و حتی نهاد قانون‌گذار هم تأیید می‌کند که حجم اراضی ذخیره‌شده فراتر از نیاز کشور است اما واگذاری متوقف مانده، آیا این یعنی سیاست جمعیتی فقط در حد یک شعار باقی مانده است؟

همه مؤلفه‌های لازم برای موفقیت طرح وجود دارد: میلیون‌ها هکتار زمین در اختیار دولت و نهادهای عمومی؛ مواد قانونی روشن در قانون جهش تولید مسکن و قانون جوانی جمعیت؛ متقاضیان واجد شرایط، آماده و در صف انتظار و تجربه‌های قبلی مثل مسکن مهر با بافت‌های فرسوده برای الگوبرداری و اصلاح. پس دلیل این گره چیست؟ زمین اگر واگذار نشود، اهداف واگذار می‌شود. اگر قرار است سیاست جمعیتی اجرا شود، باید از همین‌جا شروع کرد: از خاک. زمین باید آزاد شود؛ این مطالبه امروز مردم است. اگر باز هم به تعویق بیفتد، دیگر نه خانه‌ای می‌ماند، نه اعتمادی و نه جمعیتی.

Alborz.payam@gmail.com

مفقودی
سندکمپانی ویرگ سبز موتور سیکلت نامی تیپ CC ۱۲۵ مدل ۱۳۸۷ و به رنگ قرمز و به شماره نیروی انتظامی ۵۸۶ - ۵۸۱۸۷ ایران و به شماره موتور ۸YB۰۴۵۵۸ و به شماره شاسی NBE۱۲۵B۸۷۱۱۱۲۰●●●● مفقودگردیده واز درجه اعتبار ساقط میباشد.
نوشهر

مفقودی
برگ سبز خودرو سواری پژو تیپ ۴۰۵GLX-XU۷ مدل ۱۳۹۸با شماره پلاک ۸۲ ایران ۲۴۲ب ۴۱ به نام سید رمضان موسوی ازاندمی با شماره موتور ۱۲۴k۱۳۵۸۴۹۴ و شماره شاسی NAAM۰۱CEXKK۱۷۸۹۶۵ مفقود شده است و از درجه اعتبار ساقط می باشد.
قائمشهر

مفقودی
برگ سبز سواری پژو پارس مدل ۱۴۰۱ با شماره موتور ۱۶۷B۰۱۶۸۰۳۰ و شماره شاسی NAAN۱۱FE۹NK۱۸۷۴۳۳ و شماره پلاک ۸۷۶ی۷۴ایران ۴۰بنام علیرضا شهرزاد مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.
بابل

مفقودی
برگ سبز سواری سایپا تیپ ۱۳۱SE مدل ۱۳۹۵ و به رنگ سفید و به شماره نیروی انتظامی ۴۲۷ ج ۱۴ ایران - ۸۲ و به شماره موتور ۵۷۳۰۲۱۴-M۱۳ و شماره شاسی NAS۴۱۱۱۰۰G۳۶۱۷۳۸۳ به نام امید رضائی کینجی مفقود گردیده وازدرجه اعتبار ساقط میباشد.
نوشهر

مفقودی
سند کمپانی سواری پارس خودرو مدل ۹۶ با شماره موتور BM۱۵LF۱۲۳۲۹۷ و شماره شاسی NAPH۳۳۰۰ABH۰۲۰۸۴۶ با شماره پلاک ۷۲۲ص۱۶ایران ۹۲بنام رضا براری عسگر مفقود شده است و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

مفقودی
برگ سبز سواری سیستم سیتروئن تیپ زانتیا SXبه رنگ سفید روغنی مدل ۱۳۸۸ با شماره پلاک ۸۲ ایران ۵۵ه۵۸ به رحمت اله اعظمی فر با شماره موتور ۸۵۲۷۲ و شماره شاسی S۱۵۱۲۲۸۸۱۷۹۷۷۹ مفقود شده است و از درجه اعتبار ساقط می باشد.
ساری